

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

par ierobežotu radiofrekvenču joslu specifiskajiem lietošanas tiesību nosacījumiem

2024.gada 15.augusts
Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I Konsultāciju dokumenta mērķis	3
II Konsultāciju dokumenta nepieciešamība	3
III Papildu informācija	7

I Konsultāciju dokumenta mērķis

Šā konsultāciju dokumenta (turpmāk – Dokuments) mērķis ir uzzināt ieinteresēto personu viedokli par nosakāmajiem specifiskajiem lietošanas tiesību nosacījumiem akciju sabiedrībai “Telekom Baltija”, reģistrācijas numurs: 40003454545, juridiskā adrese: Krišjāņa Barona iela 32–14, Rīga, LV-1011 (turpmāk – AS “Telekom Baltija”), 10 MHz platas ierobežotas radiofrekvenču spektra joslas (turpmāk – ierobežota josla) lietošanai 450 MHz diapazonā¹ (turpmāk – 10 MHz plata josla). Šīs publiskās konsultācijas rezultātā definētos apsvērumus var izmantot, piešķirot 450 MHz diapazona ierobežotas joslas lietošanas tiesības arī citiem elektronisko sakaru komersantiem.

II Konsultāciju dokumenta nepieciešamība

Atbilstoši Ministru kabineta 2022.gada 11.oktobra noteikumu Nr.635 “Ierobežoto radiofrekvenču joslu noteikumi”² 2.1.apakšpunktam 450 MHz diapazons ir noteikts kā ierobežota josla. Savukārt Regulators elektronisko sakaru komersantam var noteikt šādus specifiskos lietošanas tiesību nosacījumus ierobežotu joslu izmantošanai:

- 1) prasības attiecībā uz elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanu un pārklājumu;
- 2) prasības attiecībā uz ierobežotas joslas efektīvu izmantošanu;
- 3) ierobežotas joslas lietošanas tiesību termiņu;
- 4) prasības attiecībā uz kopīgu ierobežotas joslas izmantošanu vai tās apvienošanu;
- 5) prasības par infrastruktūras (tai skaitā aktīvās infrastruktūras) izmantošanu vai izvērsšanu kopīgas ierobežotas joslas izmantošanas gadījumā un ierobežotas joslas lietošanas tiesību nodošanas un iznomāšanas gadījumā;
- 6) prasības un nosacījumus kopīgai ierobežotas joslas izmantošanai, nodošanai un iznomāšanai;
- 7) saistības elektronisko sakaru komersantam, kurš ierobežotas joslas lietošanas tiesības saņēmis konkursa vai izsoles rezultātā.³

Lai veicinātu konkurences un elektronisko sakaru nozares attīstību, Regulators pārskata esošos un, ja nepieciešams, atceļ vai nosaka jaunus ierobežotas joslas izmantošanas nosacījumus, pienākumus un specifiskos lietošanas tiesību nosacījumus, ņemot vērā tirgus un tehnoloģiju attīstību un konkurences apstākļus.⁴

10 MHz plata josla sastāv no šādām AS “Telekom Baltija” piešķirtām ierobežotas joslas lietošanas tiesībām Latvijas Republikā:

1. no 2019.gada 9.janvāra līdz 2029.gada 8.janvārim ierobežotas joslas 450,0 MHz – 457,5 MHz / 460,0 MHz – 467,5 MHz divu 1,25 MHz platu radiokanālu lietošanas tiesības;⁵

¹ [Ierobežota radiofrekvenču josla 450,0 MHz – 457,5 MHz/460,0 MHz – 467,5 MHz.](#)

² <https://likumi.lv/ta/id/336387-ierobezoto-radiofrekvencu-joslu-noteikumi>.

³ Elektronisko sakaru likuma 46.panta piektā daļa un 50.panta pirmā daļa.

⁴ Elektronisko sakaru likuma 45.panta ceturtnā daļa.

⁵ [Regulatora 2018.gada 11.oktobra lēmums Nr.116 “Par radiofrekvenču spektra lietošanas tiesībām akciju sabiedrībai “Telekom Baltija””](#)

2. no 2016.gada 23.decembra līdz 2026.gada 22.decembrim ierobežotas joslas 453,0 MHz – 457,5 MHz / 463,0 MHz – 467,5 MHz viena 1,25 MHz plata radiokanāla (turpmāk – Radiokanāls) lietošanas tiesības;⁶
3. no 2021.gada 1.septembra līdz 2031.gada 31.augustam ierobežotas joslas 450,0 MHz – 457,5 MHz / 460,0 MHz – 467,5 MHz viena 1,25 MHz plata radiokanāla lietošanas tiesības.⁷

10 MHz platas joslas lietošanas tiesībām Regulators iepriekš ir noteicis specifiskos lietošanas tiesību nosacījumus, kurus AS "Telekom Baltija" ir izpildījusi, proti, katru gadu 1.februārī AS "Telekom Baltija" ir spēkā noteiktā skaitā valsts akciju sabiedrībā "Elektroniskie sakari" saņemtas Lietošanas atļaujas atbilstoši noteiktiem lietošanas tiesību nosacījumiem.⁸

Lai pēc iespējas vispārīgāk un objektīvāk izvērtētu ierobežotas joslas efektīvu izmantošanu⁹, Regulators lūdza AS "Telekom Baltija" sniegt informāciju par 10 MHz platu joslu. Atbilstoši Regulatora pieprasījumam AS "Telekom Baltija" ir sniegusi šādu informāciju:

1. līdz 2019.gadam AS "Telekom Baltija" elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai izmantoja CDMA-450 radiosakaru sistēmas;
2. kopš 2021.gada AS "Telekom Baltija" testē LTE-450 radioiekārtas, bet 2025.gadā plāno iegādāties, uzstādīt un testēt LTE-450 BTS¹⁰ radioiekārtas;
3. pēc testēšanas pabeigšanas 2026.–2028.gadā ir plānots nomainīt nepieciešamās radioiekārtas atbilstoši elektronisko sakaru tīkla attīstībai un Radiokanāla lietošanas tiesību termiņa pagarināšanas nosacījumiem;
4. LTE-450 risinājuma realizācijas plānu ietekmēja vairāki no AS "Telekom Baltija" neatkarīgie apstākļi, proti, projekta īstenošanas termiņš tika pagarināts Covid-19 pandēmijas dēļ, kā arī situācija pasaulē lika atteikties no *Huawei* ražotām iekārtām un meklēt iekārtu piegādātājus Eiropas Savienībā;
5. lietojot LTE-450 radioiekārtas, AS "Telekom Baltija" plāno sniegt M2M pakalpojumus;
6. AS "Telekom Baltija" vairumtirdzniecībā sniedz citiem komersantiem cita veida¹¹ piekļuves pakalpojumus, t.i., tādus pakalpojumus, kas nodrošina iespēju piekļūt elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešamajai fiziskajai infrastruktūrai un komersantu sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī balss telefonijas un SMS tranzīta pakalpojumus (ienākošās noslodzes maršrutēšana starp divām komutācijas iekārtām jeb starpsavienojuma punktiem);
7. AS "Telekom Baltija" savā elektronisko sakaru tīklā šobrīd neizmanto 10 MHz platas joslas lietošanas tiesības publiski pieejamu elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai vairumtirdzniecībā vai mazumtirdzniecībā.

⁶ [Regulatora 2016.gada 17.novembra lēmums Nr.157 "Par radiofrekvenču spektra lietošanas tiesībām akciju sabiedrībai "Telekom Baltija"."](#)

⁷ [Regulatora 2021.gada 17.jūnija lēmums Nr.68 "Par radiofrekvenču spektra lietošanas tiesībām akciju sabiedrībai "Telekom Baltija"."](#)

⁸ Elektronisko sakaru likuma 54.panta pirmā daļa.

⁹ Elektronisko sakaru likuma 1.panta pirmās daļas 26.punkts.

¹⁰ [Base Transceiver Station \(BTS\)](#)

¹¹ Tas ir, tādus pakalpojumus, kuru sniegšanai nav nepieciešamas 10 MHz platas joslas lietošanas tiesības.

Papildus iepriekš minētajam Regulators ir konstatējis, ka:

1. Nacionālajā radiofrekvenču plānā¹² nav noteikts ierobežojums 450 MHz diapazona izmantošanai;
2. AS "Telekom Baltija" 10 MHz joslā kopš 2019.gada nav neviena galalietotāja, kā arī elektronisko sakaru tīkla infrastruktūrā investīcijas nav veiktas.¹³

Šā Dokumenta izskatīšanas laikā 2024.gada 8. un 15.augusta Regulatora padomes sēdēs AS "Telekom Baltija" pilnvarotie pārstāvji vērsa uzmanību, ka atbilstoši valsts akciju sabiedrības "Elektroniskie sakari" sniegtajai informācijai 10 MHz plata josla tehniski ir izmantojama tikai 6 MHz platumā. Savukārt, saskaņā ar AS "Telekom Baltija" aplēsēm, izmantojot 10 MHz platu frekvenču joslu, ir nepieciešamas 11 bāzes stacijas, lai nodrošinātu 70% ekonomiski aktīvo Latvijas Republikas iedzīvotāju aptveramību, bet līdz 22 bāzes stacijām spēs nodrošināt pilnu pārklājumu visā Latvijas Republikas teritorijā.

Vienlaikus Regulators informē, ka 450 MHz diapazons ir ar visplašāko iespējamo vienas bāzes stacijas teritoriālo aptveramību, kā arī tas ir īpaši piemērots kritiskās infrastruktūras nodrošināšanai. Papildus norādāms, ka kopš 2023.gada vairākās pasaules valstīs ir sākta plaša un intensīva šā diapazona izmantošana.¹⁴ Savukārt atbilstoši Nacionālajam radiofrekvenču plānam un valsts akciju sabiedrības "Elektroniskie sakari" tīmekļvietnē pieejamajai informācijai secināms, ka 450 MHz diapazons var tikt un tiek izmantots ar dažādām radioiekārtām.¹⁵ 450 MHz diapazonā brīva ir 5 MHz plata ierobežota josla, kuru ir iespējams piešķirt elektronisko sakaru komersantiem, ja šāds pieprasījums tiktu saņemts.

Ņemot vērā minēto, Regulators secina, ka:

1. lai arī AS "Telekom Baltija" ir izpildījusi tai līdz šim noteiktos 10 MHz platas joslas izmantošanas specifiskos lietošanas tiesību nosacījumus, tomēr faktiskā šā resursa izmantošana nav efektīva ieilgušās radioiekārtu testēšanas dēļ, un AS "Telekom Baltija" kopš 2019.gada neizmanto minēto resursu elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošināšanai;
2. ņemot vērā 450 MHz diapazona plašo lietošanas uzsākšanu pasaulē, ir prognozējams, ka arī Latvijā citiem elektronisko sakaru komersantiem var rasties nepieciešamība saņemt 450 MHz diapazonā lietošanas tiesības;
3. 450 MHz diapazonā lietošanas tiesības ir piešķirtas tikai AS "Telekom Baltija"¹⁶, savukārt, lietošanai nepiešķirtās 450 MHz diapazona lietošanas tiesības līdz šim nav pieprasījis neviens cits elektronisko sakaru komersants. Līdz ar to šobrīd Regulatoram nav pamats konstatēt, ka AS "Telekom Baltija" darbība 450 MHz diapazonā, izmantojot 10 MHz platas joslas lietošanas tiesības, negatīvi ietekmē konkurenci;

¹² [Ministru kabineta 2023.gada 10.janvāra noteikumu Nr.3 "Nacionālais radiofrekvenču plāns" pirmā pielikuma 266.–268.punkts un 270.punkts.](#)

¹³ Regulatora 2022.gada 22.septembra lēmuma Nr.1/29 "Informācijas iesniegšanas noteikumi elektronisko sakaru nozarē" 1.pielikums "Informācija par regulējamo pakalpojumu rādītājiem elektronisko sakaru nozarē".

¹⁴ <https://450alliance.org/wp-content/uploads/2024/01/450Alliance-Annual-Global-Update-2023-ver-P.pdf>.

¹⁵ <https://vases.lv/lv/content/radiofrekvences-pieskiruma-lietosanas-atlaujas>.

¹⁶ Ierobežotu joslu platumu kopsumma ir 10 MHz.

4. Regulatoram būtu lietderīgi 10 MHz platas joslas lietotājam noteikt tādas Elektronisko sakaru likuma 50.panta pirmās daļas 1. un 2. punktā paredzētos pārklājuma nodrošināšanas un efektīvas izmantošanas specifiskos lietošanas tiesību nosacījumus, lai to izpilde veicinātu elektronisko sakaru komersanta investīciju veikšanu 10 MHz platas joslas elektronisko sakaru tīklos galalietotāju piesaistei un elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošināšanai ar vienmērīgi izvērstu elektronisko sakaru tīklu lielākajā Latvijas Republikas teritorijas daļā;
5. noteiktajiem specifiskajiem lietošanas tiesību nosacījumiem jābūt samērīgiem un pietiekamiem, lai 10 MHz platas joslas lietotājs tuvākajā laikā sāktu sniegt elektronisko sakaru pakalpojumus;
6. ņemot vērā, ka 450 MHz diapazons ir ar plašu vienas bāzes stacijas teritoriālo aptveramību, tas ir piemērots kritiskās infrastruktūras uzraudzībai, kā arī citu plaša spektra elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanai. Turklāt, dažādiem elektronisko sakaru komersantiem var būt nepieciešams atšķirīgs ierobežotas joslas platums pārklājuma nodrošināšanai un nepieciešamais bāzes staciju (Lietošanas atļauju) skaits.
7. ir nepieciešams ieinteresēto personu apsvērumos balstīts viedoklis par efektīvai 10 MHz platas joslas lietošanai nosakāmo Lietošanas atļauju skaitu, lai nodrošinātu pilnvērtīgu elektronisko sakaru tīkla pārklājumu un ierobežotas joslas efektīvu izmantošanu.
8. ja 10 MHz platas joslas lietotājs noteiktajā termiņā nesāk šo resursu lietot, ievērojot noteiktos specifiskos lietošanas tiesību nosacījumus, 10 MHz platas joslas lietošanas tiesības var tikt anulētas¹⁷;
9. AS "Telekom Baltija" piešķirtas 10 MHz platas joslas lietošanas tiesības un to platums 450 MHz diapazonā ir definēts saskaņā ar Nacionālo radiofrekvenču plānu un valsts akciju sabiedrības "Elektroniskie sakari" tīmekļvietnē publicēto informāciju, bet nav definētas konkrētas radiokanālu robežas. Tas ir, 10 MHz platas joslas lietošanas tiesības lietojamas saskaņā ar Nacionālo radiofrekvenču plānu un saskaņā ar valsts akciju sabiedrības "Elektroniskie sakari" izsniegtajām Lietošanas atļaujām;
10. ņemot vērā, ka elektronisko sakaru komersantiem ir iespējams saņemt Lietošanas atļaujas, bet nenodrošināt darboties spējīgas radioiekārtas, nosakāma prasība nodrošināt, ka Lietošanas atļaujās noteiktā ierobežota josla ir jāizmanto faktiski un saskaņā ar Lietošanas atļaujā noteiktajiem parametriem – radiofrekvenču diapazonu, kā arī radioiekārtas un antenas uzstādīšanas vietu. Tas ir, Lietošanas atļaujā minētajā adresē jābūt radioiekārtai, kas var nodrošināt elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanu;
11. saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 45.panta ceturto daļu Regulators pārskata esošos un, ja nepieciešams, atceļ vai nosaka jaunus ierobežotas joslas specifiskos lietošanas tiesību nosacījumus, ņemot vērā tirgus un tehnoloģiju attīstību un konkurences apstākļus. Tādējādi specifisko lietošanas tiesību nosacījumu noteikšana nav saistīta ar Regulatora izvērtējumu par konkrētu ierobežotu joslu lietošanas tiesību termiņa pagarināšanas iespējamību un jauni 10 MHz platas ierobežotas joslas specifiskie lietošanas

¹⁷ Elektronisko sakaru likuma 47.panta ceturtais daļas 2.punkts.

tiesību nosacījumi, ja tādi tiks noteikti, būs piemērojami atbilstoši konkrētajā lēmumā noteiktajam laika periodam.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto un to, ka radiofrekvenču spektrs ir galvenais elements mobilo elektronisko sakaru tīklu attīstībai, ir jāpārskata AS "Telekom Baltija" iepriekš noteiktie 10 MHz platas joslas lietošanas tiesību specifiskie lietošanas tiesību nosacījumi.

Regulatora ieskatā, AS "Telekom Baltija" 10 MHz platas joslas lietošanas tiesībām (katram radiokanālam) ir nosakāmi šādi specifiskie lietošanas tiesību nosacījumi:

1. gada laikā no šo specifisko lietošanas tiesību nosacījumu noteikšanas dienas uz katra nākamā gada 1.februārī ir jābūt spēkā vismaz vienai Lietošanas atļaujai katrā valstspilsētā vai administratīvajā teritorijā, kas ar to robežojas;
2. sākot ar trešo gadu no šo specifisko lietošanas tiesību nosacījumu noteikšanas dienas, nākamā gada 1.februārī ir jābūt spēkā vismaz divdesmit Lietošanas atļaujām, kuru skaitam katru nākamo gadu ir jāpalielinās vismaz par divdesmit Lietošanas atļaujām, sasniedzot vismaz 100 Lietošanas atļaujas brīvi izvēlētās administratīvajās teritorijās;
3. ierobežotā josla ir jāizmanto faktiski un saskaņā ar Lietošanas atļaujā noteiktajiem parametriem – radiofrekvenču diapazonu, kā arī radioiekārtas un antenas uzstādīšanas vietu.

Regulatoram atbilstoši Elektronisko sakaru likuma 11.panta pirmās daļas 11.punktam ir jāveic Latvijas Republikas mēroga publiskā konsultācija ar ieinteresētajām personām par minēto joslu specifisko lietošanas tiesību iespējamo maiņu.

Lai Regulators varētu izvērtēt 10 MHz platas joslas lietošanai nosakāmos specifiskos lietošanas tiesību nosacījumus, Regulators aicina ieinteresētās personas sniegt viedokli par šo jautājumu.

III Papildu informācija

Priekšlikumus un komentārus Regulators lūdz iesniegt rakstveidā, kā arī elektroniskā formā, nosūtot tos uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, līdz 2024.gada 16.septembrim. Iesniedzot ierobežotas pieejamības informāciju, Regulators lūdz to norādīt, kā arī pamatot šāda statusa noteikšanu.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

* DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.